

Kuhu jääb soojataat?

■ Kuiv ja külm mai toob põllumehetele hirmuhigi otsaette

Igatahes kuivaks ei saa lõppenud lehekuud kuidagi pidada. Ja kuu keskmiselt õhutemperatuurilt polnud ta ka kuigi külm, vaid kohati ligi kraad tavalisest soojem.

Ometi kiruti ilmataati pidevalt: kevade tulek hilines üks kuni kaks nädalat, põllumehi peab taas pidev mure kehvalt talvitunud talvilja, aednikke pakasest kahjustatud puudepõõsaste pärast.

Vesine lehekuu

Meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis selgus kokkuvõtteid tehes, et Eestis sadas mais keskmiselt 81 mm vihma tavalise 46 asemel, sooja oli 10,8° (norm 9,4°). Kõige vesisem oli ilm Ida-Eestis (Mustvee 119, Tartus 117 mm vihma), tunduvalt kuivem aga Pärnumaal – 39 mm.

Ühes mõttes oli mai küll tavaline: saartel ning rannikul oli jahedam kui Lõuna-Eestis (Ristna keskmine temperatuur vaid 8,2° Võru 12,5° vastu).

Kuu algas jahedalt. Volbriõöl oli sooja vaid 4–7 kraadi. Kevad- ehk töölistpühäl saku-

tas riiki päris kange torm, saartel ulatusid iilid isegi 28 m/s.

Üldse paistis lehekuu silma tuulisusega. Kahekümne kuuenda õhtul sai ka Lõuna-Eesti oma jao kätte – tugeva äikesetormi näol. Kogu päeva anti raadios tormihoiatusi, raju ennast polnud aga kusagil näha.

Juba jõuti helistada sünopetikule – kus see kole maru siis jääb?! Ja kella kaheksa paiku läkski lahti. Välkude vahel polnud suurt vahet, maailm oli paar tundi valge taevase elektri varal. Pikne süütas vähemalt neli hoonet, paiguti oli ka keravälke näha.

Tõraveres sadas mõne tunniga 20, Ülenurmel isegi 31 mm. See oli juba teine tugev sajuperiood: kuu keskel sadas Tartumaal kolme päevaga maha kuunorm vihma – 55 mm.

Emajõgi, mis oli mai algul kaunis tühi, täitus kiiresti. Loodetavasti tegid seda ka kuivavõitu kaevud.

Päikesepaistet oli tavalisest vähem, ka ultraviolettkiirguse näitajad (indeksid) polnud kuigi kõrged, 5 ja 6 vahel. See-

vastu oli kaduneljapäeval ehk taevaminemispühäl väga tugev magnetitorm, mitme kuu tugevaim.

Maikuu lõpupäeval võisid põhjaeestlased, kel ilmaga rohkem vedas, imetleda osalist päikesevarjutust.

Ilmast mujal ja muiste

Meist enim pidid taevaseid ohte möödunud kuul kartma Ühendriikide ning Bangladeshis elanikud – tornaadod ja troopilised tsüklonid viisid teise ilma kümneid inimesi. USA keskosariikides möllas järjepannu 84 pöörist, hävitades maa pealt terveid külasid. Vaid tänu hoiatusüsteemile piirdus hukkunute arv kolmekümne kaheksaga.

28. mail tabas maandumisel Manchesteri lennuväljale Inglismaal reisilennukit tugev rahehoog, mis purustas pilootide kabiini tuuleklaasi. Mitmed reisijad said põrutusi ning haavu.

Külmim paik oli lõunapoolus, kus mõodeti kuu keskel –71,7°, palavaim aga Pakistan +49,2 kraadiga. Indias kaotas kuumalaines 1100 inimelu.

1903 oli lehekuu Tartus tänavusest jahedam (11,2°), vihma sadas 44 mm, äikest oli kuulda ühel päeval.

Postimehele saadeti ilmauudiseid.

Viljandist. Ööpiku laksutamist “metsas toorel toomingal” kuulduv iga päev. Valju taeva valitsus lõppes tänavu õige aegsasti, lumi kadus küünlakuu keskel, praegu õitsevad vahtrad ja marjapõõsad.

Tartust. Mesilased, keda talve külm ja nälg elusse jättis, käivad nüüd agarasti väljas ja viivad igal ilusal päeval rohkesti saaki kodu. Neil, kes mesilasi käest suhkruga ei söötud, on suurem osa mesipuid talvel tühjaks jäänud. Et kevade senini niiske

ja soe oli, siis võisivad kõik-sugu putukad hästi sigineda.

Iisakust. Suivilja seemnega on nii mõnigi mees hädas. Ei ole kuskilt saada. Oma ei idane, iseäranis halvasti idanevad kaerad, nisud, oad ja herned.